

Čís. 15026.

Dědic přihlašující se k pozůstalosti může se dovolávat zároveň různých povolávacích důvodů jen tehdy, týkají-li se tyto důvody různých částí dědictví.

(Rozh. ze dne 12. března 1936, R I 129/36.)

Zůstavitelova vdova přihlásila se podáním ze dne 27. září 1933 k pozůstalosti za dědičku ze závěti ze dne 24. ledna 1933, případně 10. srpna 1929 a podáním ze dne 2. prosince 1935 bezpodmínečně za dědičku z dědické smlouvy ze dne 28. dubna 1903 s tím, že její dědická přihláška ze dne 27. září 1933 zůstává v platnosti, pokud se vztahuje na onu část pozůstalostního jmění, jíž zůstavitel mohl přes dědickou smlouvu ze dne 28. dubna 1903 platně nakládati. Pozůstalostní soud přijal obě dědické přihlášky na soud, a rekursní soud jeho rozhodnutí k rekursu vykonavatele poslední vůle potvrdil.

Nejvyšší soud nepřijal na soud bezpodmínečnou přihlášku vdovy, pokud se opírala o dědickou smlouvu.

Důvody:

Zůstavitelova vdova, jež posledním pořízením ze dne 24. ledna 1933 i s dodatkem ze dne 27. ledna 1933 byla k pozůstalosti po Gustavu L. povolána jako universální dědička, přihlásila se dne 27. září 1933 bezpodmínečně za dědičku z oné závěti, kterážto dědická přihláška byla přijata na soud. Pro případ, že by odkazovnice Erna K. popírala platnost tohoto testametu, přihlásila se zůstavitelova vdova bezpodmínečně k pozůstalosti za dědičku ze závěti ze dne 10. srpna 1929. Tento případ však dosud nenastal. Podle § 806 obč. zák. jest přihláška dědická, byvši podána i na soud přijata, neodvolatelnou a potud nezměnitelnou, že bezpodmínečné přihlášky nelze přeměnit v podmíněčnou; jiná změna, zejména co do povolávacího důvodu, není vyloučena (rozh. čís. 412 Sb. n. s.), ovšem s omezením plynoucím z ustanovení § 808 obč. zák., že dědic, jemuž by náleželo i bez posledního pořízení právo dědické zcela nebo z části, není oprávněn dovolati se dědické posloupnosti podle zákona a tím zmařiti projev poslední vůle, dokud není soudně uznáno, že závěť není platnou (rozh. čís. 5731 Sb. n. s.). V projednávaném případě však přihlásila se zůstavitelova vdova podáním ze dne 2. prosince 1935 též k polovici pozůstalostního jmění za dědičku z dědické smlouvy ze dne 28. dubna 1903, dodávajíc, že její dědická přihláška ze dne 27. září 1933 zůstává v platnosti, pokud se vztahuje na onu část pozůstalostního jmění, jíž zůstavitel mohl přes dědickou smlouvu ze dne 28. dubna 1903 platně nakládati. Pozůstalostní soud přijal i tuto dědickou přihlášku na soud. Stav věci je tudíž ten, že se dědička co do jedné polovice pozůstalostního jmění dovolává dědické smlouvy, co do druhé však závěti, ačkoliv touto závětí byla povolána k celé pozůstalosti. Aby se dědic

mohl zároveň dovolávat dvou různých povolávacích důvodů, bylo by zapotřebí, aby se netýkaly týchž, nýbrž různých částí dědictví. Tomu však v souzeném případě tak není, neboť závěť ze dne 24., pokud se týče 27. ledna 1933, již zůstavitelova vdova byla ustanovena universální dědičkou, týká se také téže polovice, k níž se vdova považuje za povolanou dědičkou smlouvou ze dne 28. dubna 1903. Přijaly-li tudíž nižší soudy druhou dědičskou přihlášku ze dne 2. prosince 1935 na soud, přiči se toto rozhodnutí jasnému a nepochybnému smyslu zákona, jehož mělo býti na případ užito (§ 46 odst. 2 zák. ze dne 19. června 1931 čís. 100 Sb. z. a n. a čl. V. čís. 1 zák. ze dne 11. prosince 1934 čís. 251 Sb. z. a n.), jest proto nezákonné.

Čís. 15027.

K § 1042 obč. zák.

Otázku, zda tu jest podpůrná vyživovací povinnost, jest řešiti procesnímu soudu ve sporu jako otázku předurčující.

Nárok podle § 1042 obč. zák. na náhradu nákladu učiněného za toho, kdo má podpůrnou vyživovací povinnost (§ 143 obč. zák.), není závislým na tom, zda ten, pro něhož byl náklad vynaložen, uplatnil své právo proti podpůrně povinnému k výživě.

(Rozh. ze dne 12. března 1936, R I 234/36.)

Žalobce domáhá se podle § 1042 obč. zák. na žalovaném náhrady nákladu učiněného za ošetřování jeho vnučky nezl. Gertrudy E-ové, jímž byl prý žalovaný sám podle § 143 obč. zák. povinen. Procesní soud zamítl žalobu proto, že nárok ošetřovančin na podpůrné poskytování výživy podle § 143 obč. zák. jest osobním právem dítěte výživy potřebujícího, jež může býti uplatňováno jedině v nesporném řízení a jež žalobce jako třetí osoba nemůže pro sebe uplatniti, ježto ošetřovanka tak doposud s úspěchem neučinila. Odvolací soud zrušiv rozsudek prvního soud s výhradou právní moci, vyslovil právní názor, že jest v řízení sporném přípustné zjistiti podpůrnou vyživovací povinnost žalovaného jako děda nezl. ošetřovanky.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu žalovaného.

Důvody:

Otázka, zdali žalovaný po rozumu § 143 obč. zák. byl povinen zcela nebo částečně pečovati o výživu nezl. vnučky a zdali proto měl zcela nebo částečně hraditi i náklady spojené s jejím ošetřováním ve veřejné nemocnici, jest v tomto sporu jen předběžnou otázkou pro řešení otázky hlavní. K řešení této otázky předurčující, ovšem jen v důvodech rozhodnutí, jest procesní soudce oprávněn, pokud v zákoně není ustanoveno jinak (§§ 190 a 191 c. ř. s.). Není vůbec zákonného předpisu, který by